

Pokoja dobro

Račník 4 / Číslo 2 / Júl 2002

Katolícky časopis farnosti Markušovce, filiálka Teplička, Pod Teplička a Lieskovany

Neobvyklý pohľad na
farnosť A. Kasana

strana 5

Život dnešného
človeka s Bohom

strana 6

Dejiny Matejovce
nad Hornádom

strana 8

Snímka: Peter Lazor

Nový pomocný biskup Spišskej diecézy

V piatok 28. júna 2002 o 12,00 hodine spišský diecézny biskup oznamil pri tomto kňazom a veriacim v katedrále v Spišskej Kapitule, že Ján Pavol II. vymenoval za titulárneho biskupa diecézy Štú a spišského pomocného biskupa Mons. Štefana Sečku.

Biskupská konsekrácia sa uskutočnila v Katedrále sv. Martina v Spišskej Kapitule 27. júla 2002. Hlavným svätitelom bol J.E. Mons. František Tondra, spišský diecézny biskup.

Z príležitosti vymenovania a konsekrácie Mons. Š. Sečku za titulárneho sitského biskupa a pomocného spišského biskupa sme venovali tejto téme článok na strane 3.

Zem, koliska človeka?

A čo je zem? Malá kôpka blata v nekonečnom mraze vesmíru? Z toho blata zbral Boh štipku do svojich rúk a vydýhol do nej dušu. Zem! Naša matka, naša podstata. Naša koliska.

Asfaltom a technikou nás civilizácia oddelila od zeme. Kde sú tie časy, keď človek – syn dokázal položiť ucho na zem – prisťa matky, aby počul tep pravdy? Kde sú tie časy, keď sme nosili na bosých nohách stopy rodnej zeme, našej matky?

Každá minca má dve strany. Za všetko, čo máme a mnohokrát ani nepotrebuje, musíme draho zaplatiť tým najcennejším: vériu, láska, časom.

Daj nám Pane sily, aby sme dokázali obrátiť úmeru nášho osudu. Aby sme dokázali splniť našu úlohu. Každý na svojom mieste, vo svojom povolani, vo svojej rodine a nemuseli sa obávať predstúpiť pred Tebou, keď príde čas nášho účtovania. Daj nám dar viery, Pane, aby sme sa dokázali udržať na hladine mora a nemuseli v úzkosti spolu s Petrom volať: „Pane, topím sa! Zachraň ma!“

Po neviditeľnom lúči ako po pavučine spúšťa sa na zem Tvoja milosť, Pane! Otvor nám oči a uši Pane, aby sme dokázali zachytiť Tvoje znamenia a dokázali podľa nich žiť. Ved' Ty si tu dennodenne medzi nami a my napriek tomu nie sme schopni Ta vidieť.

Nauč nás lásku Pane, aby sme dokázali konečne pochopiť, že vziať je daf a požičať je vrátiť. Nauč nás porozumieť Tvojej výčitke!

Daj nám sily, aby sme dokázali odhadnúť našu svetskú, z časného prachu upletenu „svätožiaru“. Deň, v ktorom chodíme ako manekíni märne hľadajúc medziera v čase určenom na samé tak „dôležité a neodkladné veci“.

Umierajúci bezhlásno pohybuje ústami a okolo stojaci sú neschopní pochopiť to najdôležitejšie, čo nám ešte chce povedať skôr, ako bude neskoro.

Daj nám pochopiť, že už nic je to vyhriate miestčko na kolenach matky, kde sme sedávali ako bezstarostné deti.

Daj nám pochopiť, že milosť tlačí do nás ako krv do rúk, aby sme nepremieškali moment, keď sa z myšlienky stava skutok.

Hod nám záchranné koleso Pane, lebo sme slabí, i keď chceme splniť našu úlohu. Tebe na slávu a nám na spásu.

Bud' nám milostivý, Pane!

Ján Mráz, Mnichov

Milí čitateľia!

Ako tak cestujem po zahraničí, zamýšľam sa nad tým, v čom sme my, Slováci, lepší alebo horší od iných národov. Porovnávam, Nie národy, ale ľudské vlastnosti. Pri tom premýšľaní mi prichádzajú na um zapár pekných typických črt Slovákov a vtedy mi je dobre pri srdci s vedomím, že aj ja som jedným, resp. jednou z nich. Na využenie však musím usúdiť, že aj tých menej pekných prejavov tzv. ľudkosti sa nájde dosť. V tomto príspevku chcem uviesť jednu ľudskú vlastnosť, ktorej prejav mi nie sú ťahostajné. Je ňou schopnosť, alebo lepšie povedané vďačnosť povzbudzovať.

Zdá sa mi, že si stále akosi nevieme osvojiť zdravé sebavedomie. Sebavedomie - ako vedomie vlastnej hodnoty a u kresťana je to hodnota Božieho diefa, ktorému (a teda každému) zveril Pán určité „talenty“. A tak je každý z nás výnimočný a samozrejme jedinečný a zároveň predurčený niečím dobrým prispieť do dejín ľudstva. Vidi sa mi, že sú to môlo uvedomujeme, pretože akonáhle niekoľko svojim menším alebo väčším úspechom začne takpovediac vychnievať z rodu, „dostane“ často ako klinec po hľavičke. Jednoducho povedané - neprijemne to pocítiť. A už sme pri tej vôle a chuti povzbudzovať a tešiť sa z úspechu iných. Kladiem si otázku, prečo nám prichádza tak zafáko pochvala alebo povzbudzenie človeka, ktorému sa v niečom dať alebo sa mu niečo pekné podarí? Aký fenomén to vľadne medzi nami, keď máme v takej chvíli rýchlo naporúdziť predchádzajúce neúspechy, pády alebo negatívne vlastnosti, ktoré vytiahneme na „svetlo Božie“, len aby sme zatienili jeho úspech?

Začína sa to už v detstve. Ak deti nepocítia povzbudenie alebo pochvalu za to, čo robia správne, vyrastú z nich poväčšine zkomplexované bytosti. A sami viete, ako sa takéto komplexy v dospelom veku prejavujú - prehnánym sebavedomím alebo prehnánym podcerňovaním sa. Aj jedno aj druhé je nezdravé a škodi nielen samotnému človeku, ale i ľudom v jeho okoli.

V zošite jednej mojej „problémovej“ spolužačky som si raz prečítala jej žufalý výkrik v podobe vety: „Pessimisti, neníčte mi pekný deň!“

Takže snáď opäčná prásba na (a nielen na) prázdninové a dovolenkové obdobie: Slováci, prosím, sprijemňujme si novzájom naše dni! Naučme sa povzbudzovať sa k dobrému, naučme sa vyzdvihovať to pekné u iných. S tým zlým, čo je v našom vnútri, môžeme ďakť každý dosť práce sám so sebou. Tak si to ešte viac nesťažujme. Minohé situácie v živote človeka by sa tak mohli vyvíjať iným, krajiním smerom.

Už teraz vám za to ďakujem a teším sa na objavovanie radosť z povzbudzovania sa, ktorá pramení zo vzájomnej úcty a respektu. A nezabudnite pritom na úsmievy. Pekné leto vám vyprávuje

Monika Hodnická

Kauza VOLBY '02

„Prideš voliť?“, pýta sa ma moja mama. A 85-ročný otec na to reagoval: „Zase sú volby? Však boli len nedávno. Stále len volíme“. Áno, boli to volby do vysokých územných celkov, teraz v septembri budú parlamentné volby. „Pridem“, povedal som mame. Nemôžem inak! Je to moja povinnosť i zodpovednosť pred Bohom i spoločnosťou, v ktorej žijem. Viem, že je to zložité, komplikované. Ale o tom je demokracia: svojím jedným, jediným hlasom môžem prispieť k tomu, či to bude lepšie alebo horšie. A ak tých hlasov pre dobro bude veľké množstvo, to dobro môže prevážiť nad złom.

Viem aj to, že tu na zemi nict ideálneho dobra. Tá alebo iná politická strana sa viac alebo menej len k tomu dobru približuje. Iba Boh je ľire a bezchybné dobro. Z mnohých politických strán, minulých i budúcich sme už znechutneni, otráveni, máme dojem, že sa starali a starajú iba o seba. Napokon aj nedávno zosnulý exminister pán Rezeš, Pán Boh mu daj večnú slávu, ak bude za čo, si nič zo svojho bohatstva nezobral na druhý svet. Prípomí-

na mi to slová Pána Ježiša bohačovi: „A to, čo si si nahonobil, čieže bude?“

Ale vráťme sa k voľbám. Ak nepojďme, nič to nevyrieší, ale pohorší, lebo ti druhí určite pôdu volí, a tak im pomôžem vyhrať. Preto treba ísť voliť. Aj napriek znechuteniu, a otráveniu, ktoré nám prináša politika, ako sa hovorí, to „panské huncútstvo“. Kresťan nerezignuje, nevzdáva sa. Preto treba napriek všetkému ísť voliť tú stranu, ktorá je najbližšie našim ideálom dobra, ktorým je Boh sám.

Druhí veriaci, dovolte mi, aby som vás ako váš duchovný otec poprosil, aby ste voliť šli, aby sa nevzdávali napriek tomu, že ja i vy sme boli často znechutneni. Nemôžem vám to pribázať a keby som mohol, neurobil by som to. Lebo demokracia je o slobode a o svedomí, nie o príkazoch a zákazoch. V mene dobra, ktoré máme do našej spoločnosti vnášať, vás všetkých, katolíkov i ostatných ľudí dobrej vôle prosím: chodte a odozvadajte vo voľbách svoj hlas. Ďakujem vám!

Ján Duda

Život je ako obrovské jablko

Život je ako obrovské jablko, no len malokto sa môže pochváliť zdravým, šľavnatým plodom. Mnohí do neho zahryzli, keď bolo ešte nezrelé, a pretože bolo kyslé, nedojedli ho. Iným sa podarilo dopestať pekný zrely plod, no boli naň takí pyšní, že si ho dali na skriňu, kde po čase zhnilo. Ďalší ho neuchránili pred krupobitím, a tak na plode zostali otlacky, ktoré ho znehodnotili. Na niektorých sa vytvoril pre nerhadné prostredie uskladnenia malý kaz, no kedže sa zdalo bolestivé rykrojiť ho, zdrhavé vŕahanie spôsobilo hnilobu celého plodu. Zopár starostlivosťach chránilo svoju úrodu pred škodcami, no len raz sa pozabudli a škodca rozhlodať krásne jablká. Boli aj tak, ktorí niekto kruty vzal nož, pokrajal jablko na tenké plátky a jednoducho ich tak nechal na slnku. Cítili kriedu a bolesť z neprávosti, no odpustili. Po čase bolo z týchto plátkov chutné sušené ovocie a stali sa úžasným občerstvením v zimnom čase.

Andrea Janotková

(autorka je redaktorkou Farského súpisu Nové zámky)

Náučné články

Zopár myšlienok o poslaní biskupa

Pri príležitosti vymenovania a konsekrácie Mons. Š. Sečku za titulárneho súského biskupa a pomocného spišského biskupa

V piatok 28. júna 2002 o 12,00 hodine spišský diecézny biskup oznamil priomným kňazom a veriacim, že Ján Pavol II. vymenoval za titulárneho biskupa diecézy Síta a spišského pomocného biskupa Mons. Štefana Sečku. 60-ročný spišský diecézny biskup prof. Dr. František Tondra, ktorý sa stal biskupom v roku 1989 ešte za čias komunizmu, má už jedného pomocného biskupa v osobe 55-ročného Mons. Andreja Imricha, titulárneho biskupa Castello-Tituliano.

Nový pomocný biskup má 49 rokov a stáva sa druhým pomocným biskupom na Spiši. Narodil sa v roku 1953 v Spišskom Štvrtku. Otec mu už nežije, Škoda, toľko mu pomáhal, keď pôsobil v Liptovských Revúcach. Bol to vzácný človek, aspoň som ho tak vnímal. Nový otec biskup bol na kňaza vysvätený veľmi mladý v roku 1976. Ako kaplán pôsobil v Spišskej Novej Vsi a v Dolnom Kubíne a napokon ako správca farnosti Liptovské Revúce, kde si dodnes na neho spominajú len v dobrém. V roku 1990 ho súčasný spišský biskup povolal do kňazského seminára za vicerektora. Túto prácu vykonával 12 rokov až do svojho menovania na biskupa. Biskupská konsekrácia sa uskutočnila v Katedrále sv. Martina v Spišskej Kapitule 27. júla 2002. Hlavným svätitelom bol J.E. Mons. František Tondra, spišský diecézny biskup. Nebýva zvykom, aspoň nie na Slovensku, aby sa takéto udalosti verejne komentovali, ale čo nebolo, môže byť. Napokon, prečo by sme nemohli vyjadriť určité očakávania a nádeje z novej situácie v diecéze?

Očakávania a nádeje

Katolické kňazstvo sa po Druhom vatikánskom koncile a zvlášť po študentskej revolte v západnej Európe v roku 1968 nachádza vo veľkom útlmc, ba až krize.

Arcibiskup zo Sens Georges Gilson k tomu piše: „V roku 1968 to bola revolúcia. Slovo si vzali masy a zvlášť mladá generácia (...) Ja to chápem ako uvoľnenie sil zla a pre Cirkev to bol začiatok takej krízy, ktorou dôsledky nás sužujú ešte aj teraz. Počas nieskoľkých krátkych rokov Cirkev strátila podstatnú časť svojich kňazov...“ (G. Gilson, *Diecézny kňaz...*, s. 52).

J. E. kardinál Zenon Grocholewski, prefekt Kongregácie pre katolickú výchovu pre časopis *Zeitung Kritischer Christen - Forum 15* (zo dňa 17. augusta 2001) priznal, že „počet kňazov skutočne dramaticky poklesol“ (s. 58).

Kardinál Hoyos, prefekt Kongregácie pre klérus v liste z 5. mája tohto roku ku dňu posvätcovania kňazov na slávnosť Božského Srdca Ježišovho napísal, aby biskupi navštěvovali svojich kňazov a venovali im svoj čas, počúvali, aké majú starosti a zotrvali v ich spolo-

čenstve, ak to je len trochu možné až niekoľko dní. A potom priam zvolal: „Nevieme si ani len predstaviť, kolko dobra a úžitku by pre Cirkev priniesol takýto postoj biskupa“.

Kardinál Giovanni Battista Re, prefekt Kongregácie pre biskupov načrtol vo Vatikáne pre talianskych biskupov víziu ideálneho biskupa: „Biskupi musia okolo seba živíť ducha spolupráce a iniciovať potrebné konzultácie... Biskup sa nesmie báť kritiky, má sa obracať na kvalifikovaných ľudí... Osobitnú pozornosť musia venovať svojim kňazom, s každým z nich nadviazať srdečný, priamy vzťah plný dôvery a vernosti. Musia im byť otcami i bratmi“.

Toto všetko mi pripomína slová Pána Ježiša Petrovi: „Utečte svých bratov (vō viere)“ Preto každý nový biskup, aj pomocný, je v tomto smere pre mestnu cirkev novým očakávaním a nádejom.

Vyučovať je prioritou

Kardinál Grocholewski vo svojej štúdií *Il Vescovo inviato ad insegnare* (slov. *Biskup poslaný vyučovať*), v. *Seminarium 41* (2001), nr. 1, s. 275, jasne zdôrazňuje,

že „spomedzi troch úloh biskupa (úloha spravovať, úloha posväcovať a úloha vyučovať) tá posledná z uvedených je najdôležitejšia a stoji na prvom mieste v rámci poslania biskupa. Opiera sa o učenie Druhého vatikánskeho koncilu, ktorý „spomedzi trojice úloh biskupa postavil na prvé miesto úlohu vyučovať. Dogmatická konstitúcia *Lumen gentium* v súlade s učením tridentského koncilu, ktorý považuje *ohlasovanie evanjelia za prvoradú službu biskupa*, zdôrazňuje, že „spomedzi hlavných úloh biskupa sa vynima ohlasovanie evanjelia“ (n. 25a).

Kardinál Grocholewski dodáva: „Úloha ohlasovania evanjelia sa nevykonáva iba kázanim a vydávaním dokumentov, ale aj slávením liturgických obradov a sviatostí... Aj vykonávanie moci riadenia (vo svojich troch typoch moci: legislatívnej, výkonnou a súdnou) sa musí považovať za jeden zo spôsobov ohlasovania, lebo je prejavom viery Cirkev a je zamerané na aktualizáciu potrieb viery (miestnej Cirkev). Spôsob, akým biskup riadi mestnu cirkev je jeho živým a nepretržitým kázanim evanjelia. To znamená, že biskup je povolaný vydávať svedectvo o Kristovi nie iba

ohlasovaním v presnom slova zmysle, ale aj svojim životom a tiež správnym vykonávaním úlohy posväcovania a úlohy riadenia cirkvi“.

Boľavé miesta

V každej diecéze sú „boľavé miesta“, kde sa veriacim dostáva menej ohlasovania, alebo skresleného ohlasovania alebo nedostatočného ohlasovania pre rôzne dôvody; napríklad „boľavými miestami“ sú aj tie miesta, kde sa veriaci dožadujú čosi riešiť. Voči tomu sa uplatňujú v rôznych diecézach rôzne metódy. Niektoré sa používajú radikálna reprezívna metóda, inde metóda vyčkávania v zmysle, že čas všetko zahojí, zase inde metóda vyhýbania sa, že ak sa nedá alebo len málo dá urobiť v prospech veci, nejde sa tam ohlasovať, lebo sa to považuje za málo užitočné, až zbytočné. Nejdem polemizovať, ktorá metóda je správna, lebo každá situácia si vyžaduje osobitné zhodnotenie a prístup. Ale som presvedčený, že takéto „boľavé miesta“ sú výzvou pre biskupa ohlasovať pravú náuku. Práve tam treba ísť, na tie miesta, ktoré sú z hľadiska ohlasovania

Náučné články

evanjelia „boľavé“ a chodiť tam často a veľmi často, aby sa práve tým veriacim, ktorí to najviac potrebujú, dostalo autentického ohlasovania Božieho slova. Som prevedený, že práve tieto „boľavé miesta“ si vyžadujú nie hocijake, ale opravdivé ohlasovanie Ježišovej náuky, ktorú im podáva priamo nástupca apoštolov, ktorým každý biskup je. Nestačí ohlasovanie len z času na čas, ale často, veľmi často by mal nástupca apoštolov chodiť na takéto miesta a „utvrdzovať ľud vo viere“. Lebo práve tam Boží ľud najviac postráda pravé učenie evanjelia a práve tam tomu pravé autentické učenie najviac potrebuje. Kto iný má najväčšie právo, ale i povinnosť hlásať pravé učenie ak nie ten, kto vlastní plnosť kňazskej moci a kto už zo svojho úradu je autentickým učiteľom vieri?

Aj tu sú biskupi nádejou Božieho ľudu; práve k nim smerujú zraky nádeje mnohých ľudí, ktorí bývajú na týchto „boľavých miestach“ a s výpätim veľkých sil si ešte uchovávajú vieru v Cirkvę a odmietajú falošný model „vieri v Boha bez Cirkvi“.

Význam modlitby a štúdia

Ked' kardinál Grocholewski hovorí o biskupoch, zdôrazňuje, že sú „obdatení Duchom Svätým“. Majú osobitné dary Ducha Svätého, ktoré dostali pri biskupskej vysviacke (potov. *Lumen gentium* 21b). „To znamená – pokračuje kardinál – že je mimoriadne dôležité, aby biskup bol otvorený Duchu Svätému, aby mal cit a zmysel pre jeho pôsobenie. To predpokladá modlitbu, meditáciu, ako aj spôsob zmýšľania, posudzovania a konania podľa principov viery“. Zároveň však dodáva, že „prítomnosť darov

Ducha Svätého biskupa nedíspenuje od osobného štúdia a od osobnej usilovnosti, ale ho predpokladá a vyžaduje, aby sa evanjeličačná úloha biskupa stala užitočná a prinášajúca primerané výsledky. Absencia štúdia a väznej usilovnosti ako opovážlivé sa spoliehanie na Ducha Svätého by sa stalo hriechom, ktorý sa nazýva „pokúšaním Boha“ (potov. *Katechizmus Katolickej Cirkvi*, n. 2119). Sv. Pavol, keď píše Timotejovi, povzbudzuje ho, aby sa vzdelával a číhal (1 Tim 4,13) „*Il Vescovo inviatu ad insegnare*, v: *Seminarium* 41, 2001, nr. 1).

V kontexte očakávania a nádeje Cirkvi

V poslednom čase som prekladal do slovenčiny viaceré odborné štúdie Jeho Eminencie kardinála Zenona Grocholowského, prefekta Kongregácie pre katolickú výchovu, ktoré by mali vyjsť v dohľadnom čase knižne. K vyššie napisanej reflexii ma podnietili jeho myšlienky, ktoré som povýberal a poskladal tak, ako sú tu napisané. Ukazuje sa, že vytvárajú vhodný rámec komentára k tak dôležitej udalosti, akým je menovanie Jeho Excelencie Mons. Sečku na úrad pomocného spišského biskupa. A zdá sa mi, že nie sú len vyjadrením toho, čo očakáva klérus a veriaci Spišskej diecézy aj od tejto biskupskej vysviacky, ale sú vyjadrením nádeje a očakávania celej Cirkvi ako takej.

Novému otcovi biskupovi Mons. Štefanovi Sečkovi želám a vyprosujem veľa Božej pomoci a príazne. Nech Pán Boh požehnáva jeho prácu a námahu pre Božie kráľovstvo. Ad multis felicissime annos!

Ján Duda

Účasť a postoj k liturgii

Milí čitateľia, iste si pamäťate na staršie články o liturgii na stránkach nášho časopisu. Po krátkej pauze sú k nim vraciam, pretože liturgia je tým, čo nás všetkých dokáže spojiť počas bohoslužby a myslím si, že by sme ju mali všetci správne chápať, aby sme dokázali čerpäť z darov, ktoré nám panúka. V minulých častiach liturgického bloku som rozoberal význam gest, postojov, symbolov a pod.. V tomto článku sa pozostavím pri našej účasti na liturgii a pri základnom postoji, ktorý by sme k liturgii mali prechovávať.

Sme zvyknuti na to, že naša účasť na liturgii spočíva predovšetkým samotnou účasťou na sv. omši, kde sú veriaci zhromaždení v chrámovej lodi a kňaz s asistenciou v presbytériu. Niekoľko nás tento fakt zvädzia k tomu, že liturgiu nechávame na „pleciach“ kňaza. Vznikol tak dojem, že napríklad Eucharistickú obetu považujeme za „omšu“ kňaza, ktorý je taký láskavý, že aj nám laikom dovolí zúčastniť sa jej. Je to veľmi mylné chápanie, ktoré nás často privádza do pasivity. Naopak, účasť na liturgii nespočíva v osobnej prítomnosti a v modlitbe po „svojom“, ale v **zájdenotení se s bohoslužbou**, aby sa stala spoločným úkonom. Inými slovami povedané, vnímať priebeh sv. omše, zapájať sa odpovedami, postojmi a spevom a samozrejme vnútorným prežívaním tajomstva. Tento cieľ potvrdil aj II. vatikánsky koncil v konstitúcii o liturgii. Tak sme napríklad svedkami toho, ako zbožné babičky počas sv. omše „točia“ ruženice a venujú sa súkromným modlitbám. To by sa nám naozaj nemalo stávať. Byť aktívny v liturgii znamená mať živú účasť na danom liturgickom úkone, nič iné.

Ďalšia prekážka, ktorú vnímam v liturgickom slávení, je rutina. Treba si priznať, že rutina sa objavuje aj v náboženských úknoch veriacich, ale aj niektorých kňazov. Čoskôr názor mladých ľudí je, že bohoslužba unávuje, je zdľhová, a tak sa im niekoľko nechce prísť. Tu si treba všimnúť jednu vec. Chuf ist alebo neist na sv. omšu by bola rozhodujúcim faktorom, keby šlo o činnosť jednotlivca. Liturgia je však svojou podstatou spoločenská. Maja náša teda nie je rozdružujúcim kritériom pre moju účasť (viem, že so to v dnešných názoroch na nedotknuteľnosť osoby ľahko chápe). Na liturgiu sme všetci pozvaní a možno pacifujeme veľkú chuf utiecť preč, ale nech nás zastaví pohľad na ľudí okolo, na bratov a sestry, ktorí nás očakávajú v spoločenstve, čo už značne mení situáciu. Na liturgiu neprihádzame preto, že máme chuf, alebo sa citíme dobre, ale preto, že sme pozvaní Pánom. Keby sme prepadli rutine a čakali, až budeme mať opäť silu, myličili by sme sa a noše kostoly by boli už dávno prázne.

Je tu ešte jeden extrém. Vďaka živému jazyku v liturgii (pred II. vatikánskym koncilom, keď sa slúžilo v latínčine, sme rozumeli iba kázni) sa osobnosť kňaza stala veľmi dôležitou. Až takou dôležitosťou, že si niektorí veriaci vyberajú kostol podľa vlastnosti toho či oného celebranta. Chápeme prečo: kňaz nie je robot a niektorým z nich sa dostalo viac liturgických darov než druhým. Tu si však uvedomme, že liturgia nie je divadlo riadené jedným človekom pre publikum, ktoré by malo byť nadšené vlastnosťami či výkonom herca. Je úkonom veriacich, ktorí by jej mali vziať skôr svoj výraz než ten, ktoré je len služobníkom. Majme na pamäti, že liturgia nenáleží kňazovi o nič viac než zhromaždeniu – nie je jej vlastníkom.

Cyril Hamrák

Rozhovor

Neobvyklý pohľad na farnosť Antona Kasana

Pred troma rokmi opustil našu farnosť pán kaplán Anton Kasan. Spišský diecézny biskup ho „požičal“ do Olomouckej arcidiecézy a jeho novou „Pinovou vinicou“ sa stala farnosť Vracov pri Kyjove na Morave. Keby ste navštívili tento kraj, videli by ste, že je to samá rovina. Nikde nijaký kopček, o ktorý by sa mohlo oprieť vaše oko, ako zvykneme my oprieť svoje oči napríklad o majestátne Tatry. Vracov je asi päťtisícové mestecko s kockovou dlažbou na ceste a s usilovným správcom farnosti. Živlivosťou kraja sú vinohrady a viane pivnice. Tie tu na Spiši postrádame, a tak sme využili návštevu riaditeľa „Hodonínskych vinných sklepov“ pána Škareckého s manželkou dňa 19.4.2002 a na markušovskej fare pred pánom Kasanom sme mu položili niekoľko otázok. Pán riaditeľ je veriaci človek ušľachtilých a jemných ľudských spôsobov. Ako len môže, nezilme pánu Kasanovi pomáha. A jeho paní manželka už na prvý pohľad je ženou dobrého srca. Obaja sú v zrelej veku, plní ľudskej múdrosti a rozvahy.

Pán Škarecký, máte zvláštne povolenie, ktoré je pre nás kraj neobvyklé. Môžete povedať našim čitateľom, v čom spočíva a ako ste k nemu dostali?

Narodil som sa v tej oblasti, kde vinna réva rastie a prináša nám plody, ktoré po stáročia formovali ľudskú kultúru, slúžili nám na povznesenie myslí v tých najkrušnejších chvíľach. Absolvoval som poľnohospodársku školu v odbore vinohradníctva a vinárstva a po jej skončení som nastúpil v roku 1959 pracovať na Družstevné vinohrady v Hodonine a pracujem tam dosiaľ. Vinárska práca (výroba vína) je veľmi zaujímavá, ale už menej zaujímavá je vinohradnícka, kde sa musí kopať a obrábať vinohrady. Ale iste tá najzaujímavejšia a najpríjemnejšia časť tej práce je konzumácia kvádrového vína. Hoci u nás sa konzumuje

hlavne pivo, v poslednej dobe nachádza víno stále väčšie uplatnenie. Len pre porovnanie: u nás sa vypije asi 16 litrov na osobu ročne, kým napríklad v Nemecku je to 21 litrov.

Mali sme tú česť navštíviť Vás „vinny archív“ a ochutnať niektoré druhy vína, ktoré vyrábate. (Pre Cirkevný súd Spišskej diecézy daroval pán riaditeľ dve fľaše vína – ročník 1968, to znamená 34 rokov staré víno. Niektorí sudcovia konštatovali, že to víno je staršie než oni.) Aký najstarší ročník vína vo vinnom archive máte?

Skôda, že vinna réva, tento plod ľudskej námahy následkom nekvalitného materiálu vychádza navnívoč. V 60-tych rokoch boli korkové uzávery na fľaše veľmi nekvalitné, a tak sa asi 2/3 archivovaného vína zhodnotili.

Korkový uzáver obvykle rýchlo podľahol plesni a jej pachujúci sa preniesla aj na víno a zhodnotila ho. A tak, bohužiaľ, dnes tam máme najstaršie víno z roku 1964. Tie ostatné boli dopoly vytiečené a iné sa museli pre plesn korkového uzáveru jednoducho vyradiť.

Máte tu pri sebe vašu manželku. Môžete našim čitateľom povedať niečo aj o Vašej rodine? Nasledovali deti povolenie otca?

Nie, nenasledovali. S manželkou máme dve deti. Staršia dcéra je vydátá v Holandsku, študovala na Karlovej univerzite v Prahe filológiu a v Holandsku máme jednu vnučku. Mladší syn je vyštudovaný strojní inžinier a vo Vracove máme dve vnúčky.

Asi pred troma rokmi ste dostali za správcu farnosti pána kaplána Kasana, ktorý prišiel k vám do Vracova z Markušoviec. Ako vnimate jeho pastoračné pôsobenie?

Neviem, či nájdem na to vhodné slová, ale vnímam to veľmi pozitívne. Počas doby jeho pôsobenia došlo k obrovskému alebo značnému obnoveniu duchovna vo farnosti. A je aj veľmi pracovitý, je to vidieť na fare i na kostole a na všetkých objektoch, ktoré má na starosti. Bohužiaľ, má toho veľmi veľa, lebo spravuje aj ďalšie farnosti. Bolo by dobré, keby ho nasledovali ešte nejakí ďalší knazi zo Slovenska, ktorí by nám pomohli.

Zľava: M. Hodnická, p. Škarecký, A. Kasan a p. Škarecká počas príjemného rozhovoru na fare v Markušovciach. Snímky: J. Duda

Za rozhovor ďakuje redakcia

Pokoj a dobro

Život dnešného človeka v spojení s Bohom

Dokáže ceste súčasný moderný a pretechnizovaný človek žiť v súlade s Pánom Bohom a podľa jeho pravidiel? Verím, že áno. Aj keď na súčasného človeka vplýva mnoho iných „bohov“, akými sú peniaze, dobré postavenie v spoločnosti, televízia a mnohé iné dnes sice potrebné veci, ale predsa nie natoľko, aby sme im venovali tak veľa času ako Tomu, Komu vďačíme za svoj život. Naozaj, Boh v živote kresťana zohráva veľmi dôležitú úlohu. Ak kresťan chce žiť podľa Božích predstáv, musí tiež predstavy spoznáť. Preto sa nezaobide bez Svätého písma. Tam spozná a dočíta sa, čo od neho žiada Boh a tam nájdete návod pre svoj kresťanský život. Život kresťana však má ešte jeden hľadik. Totiž, že Boh, teda Ten, podľa ktorého prikazov chce človek žiť, je neviditeľný, neuchopiteľný. Jednou z metód na zblíženie s Bohom je modlitba. Je to jednoduchý, nenútenej rozhovor s Tým, ktorý môže ovplyvniť naš život a Ten, ktorý rozhoduje o tom, čo bude s nami po smrti. Mnoho kresťanov hovorí, že sú nevie modliť, že nemajú čas alebo nevedia kontrolovať svoje myšlienky v modlitbe.

Často si pod modlitbou predstavujeme nádherne okresané vety, bez chýb, už prefiltrované našim kontrolným mechanizmom mysle. Tuším, že práve v tom je problém. Modlitba je predsa rozhovor, spôsob komunikácie a Boh je priateľ, je to Ten, čo nás spozna a chápe najlepšie. Preto sa teda robí pred Bohom lepším, preto používame skôr, ktoré v bežnej komunikácii nepoužívame?

V jednej knihe som si prečítala: „Modlitba je znamená hovoriť s Bohom. O čom? O ňom, o sebe, o radostach, žalostach, úspechoch, sklamaniach, veľkých tužbach, ľudných starostiah, o tvojej vďakane o tvojich prosbách, o láske a odprosení. Skrátku poznáť Boha a poznať seba: zblížiť sa!“

S Bohom môžeme hovoriť o hocičom a dokonca aj o tom, o čom nechceme alebo nemôžeme hovoriť s ľuďmi vo svojom okoli.

V modlitbe nie sú dôležité okridlené slovia, ale otvorenie sa Bohu, naša vôle byť s Ním. Do Božej prihomnosti vstúpime, len čo povieme: „Páne, neviem sa modliť“ – už to je začiatok modlitby, lebo modlitba je rozhovor a to je prvá veta rozhovoru s Bohom. Tak, ako v bežnom rozhovore, aj v modlitbe je dôležité, aby sme dodržiavali zásady pravého rozhovoru ako pravdivnosť, upřímnosť, láska, tolerancia, trapezlivosť, úcta... a samozrejme čas na toho druhého, teda Boha. Modlitbu by sme nemali

omieľať stále dookola, ale vedieť aj počúvať, lebo modlitba kresťana nemá byť monologom.

V modlitbe hovorí k nám Boh. Preto sa ho nesnažme prehlušiť svojimi slovami.

Zverme sa mu a on nás bude viesť.

Ak sa chceme modliť, musíme tomu venovať svoj čas. To znamená, že si musíme odoprieť niečo iné, čo by sme v čase modlitby mohli robiť. V súčasnosti, keď je človek zaplavrený rôznymi činnosťami, združmi informácií a možnosťami vyplňania svojho času je ľahké prinutiť sa v kúte svojej izby pohrúžiť do modlitby. Je to určitá forma sebzaprenia, ktoré človek v dnešných časoch nemá veľmi rád, ale aj v tom človek prekonáva seba a ak to dokáže, zažíva prijemný pocit úspechu, ktorý ho motivuje a posúva ďalej v rozhovore s Bohom. Už to, že Bohu venujeme svoj čas, je krásne gesto lásky k Nemu. Čas pre Pána Boha by si kresťan mal nájsť stále, lebo iba tak môže naplniť svoj kresťanský život. Vedzie v čase a priestore, takže v našom dennom poriadku musí byť priestor a čas aj pre modlitbu.

Spomeňme si na Boha pri práci, učení, zábave, pred spánkom a i ráno, keď otvoríme oči. Matka Terča radi, ako zostat v spojení s Bohom:

„Nájdi si čas na premyšľanie, je to zdroj sily. Nájdi si čas na modlitbu, je to najväčšia moc na svete. Nájdi si čas na smiech, je to hudba duše. Nájdi si čas na hru, je to tajomstvo večnej mladosti. Nájdi si čas na ľsku, je to Bohom prepožičaná výsada. Nájdi si čas na rozdiľanie, lebo deň je krátkej na to, aby si bol sebcom. Nájdi si čas na čítanie, je to zdroj mûdrosti. Nájdi si čas na ľaskavosť, je to cesta k šťastiu. Nájdi si čas na prácu, je to cesta k úspechu. Nájdi si čas na skutky lásky k bližnemu, je to kľúč do neba.“

Monika Hamráčková

Životné motto

Som človek, žijem, dýcham... Kráčam ulicou a nadšene hľadám do tvári okolo idúcich. Opäťovne mi bodne do očí nevraživosť, nechápatosť, beznádej, výsmech, ponížovanie. Malo som hrozný deň a túžim stretnúť lásku a pochopenie. Zamýšľam sa nad Človekom, nad tým, ako priliš nápadne dáva svetu na javo svoje ťažkosť a trápenie. Taký je človek. Musí si uvedomiť zložitosť každého ľudského života na Zemi.

Dakujem Bohu, že som, existujem, žijem. Každý jeden deň má pre mňa obrovskú cenu. Často sa zahľbam do tojov života a smrti najmä vtedy, keď vidím umierať mladého človeka. Hynie v tichosti ako kvietok na lúke. Bože, čo ak je tento deň tým posledným dňom v mojom živote, táto noc posledná a táto minúta pre mňa osudná? Možno by sa mladý človek nad tým nemal zamýšľať, ale ja si myslím, že je to dosť podstatné. Nechcem svoj život premrhať. Chcem ho prežiť tak, aby keď raz budem starý a obzriem sa späť, poviem: „Áno, som spokojná so svojím životom a som šťastná!“

Kdeši som čítala návod na šťastný život a ten znel: „Rozdávaj svetu úsmievy a ten pošle šťastie.“ A táto nádherno myšlienka sa stala mojím životným mottem.

Chcem žiť, rodovať sa, smerovať sa, zabávať sa s priateľmi a byť naozaj dobrým človekom, ktorý má svoj základ vo vieri.

Viem, že to by chcel každý človek na Zemi a viem aj to, že to nie je také jednoduché. Niekoľko možno povie, že som mladá, neskúsená a to, čo hovorím, sú len slnne slová. Možno mô trošku aj prádu. Ale som si istá, že človeka musí niečo pohárať plnou parou vpred.

Rozdávaj úsmievy svetu... Úsmievy na tvárich ludi prinášajú do života vždy svetlo a nepreniknutelnú žiaru lásky a pochopenia. A ja chcem byť nositeľom tohto svetla.

Lucia Hudáková

Téma na pokračovanie

Komunita pápeža Jána XXIII.

Lekára nepotrebuju zdraví, ale chorí [Lk 5,31] 3. časť

V predchádzajúcich dvoch číslach nášho časopisu sme v téme na pokračovante predstavili problematiku drogovej závislosti. Oboznámili sme vás s Komunitou pápeža Jána XXIII. a životom v nej. Opisali sme aj liečbu v terapeutickom centre v 1. fáze. Dnešným článkom uzavrieme túto kapitolu oboznámením s 2. a 3. fázou liečby v tomto centre v Komunite pápeža Jána XXIII. v Talliansku.

Autorka článku spolu s účastníkom programu

Snímka: archív autorky

Druhá fáza

Trvá približne 12 až 18 mesiacov, kde celom je pochopiť, aké má klient osobné, rodinné, sociálne problémy, vysvetliť zmysel života, naučiť sa žiť druhými, nájsť sám seba, naučiť sa pracovať. Veľký dôraz sa klade na zodpovednosť za seba aj za druhých. V mnohých komunitných domoch sú tiež umiestnené handicapované osoby, ktoré počas terapie pre narokmanov zohrávajú veľký význam. Tým, ako sú tieto osoby jednoduché a pravdivé, umožňujú chlapcom a dievčatám vyjsť z vlastného ega a tým, že sú nútene starať sa každý deň o osoby, ktoré sú v zlom zdravotnom stave, uvedomujú si zodpovednosť za iných.

V terapeutickom programe je umožnené klientom starať sa o diefa, ak nie je možná iná, pre diefa výhodnejšia alternatíva – napr. žiť s druhým rodičom. Úloha detí pre všetkých klientov, vrátane však pre samotného rodiča, je zmenhadraditeľná. Deti sa stávajú malými súrodencami pre každého z tým, že na výchovu má výlučné právo len rodič. Deti im pomáhajú vyjsť zo seba, obmäckujú ich tvrdosť mysele, srdca, učia ich trpezlivosť a obetavosť.

Po dvoch mesiacoch pobytu v terapeutickej komuniti klient piše svoj životný príbeh od narodenia. Potom sa tomu venuje 5 až 6 stretnutí. Opäť najdôležitejším prvkom denného programu je incontro – stretnutie, kde má každý priestor na prečítanie svojho dennika z predošlého dňa, analyzuje sa celý deň, prežívanie, nálady, myšlienkové pochody. Postupne sa vytvára spoločenstvo, kde záleží jednému na druhom, rozvíja sa ochota pomôcť a úsilie milovať. Počas terapeutického programu sú klienti a operátori v kontakte s rodičmi, ktorí sú prizvani do terapie, do formácie klienta.

V duchovnej oblasti je povinná modlitba pred jedlom, spoločná večerná modlitba s čítaním evanjelia a nedeľná svätá omša. Mnohí to zo začiatku skutočne berú ako povinnosť, zátaž, aj keď si sami túto cirkevnú komunitu vybrali. No postupne pridu k poznaniu skutočnej Láske, ktorá ich bezpodmienečne prijima, odpúšta – k Ježišovi Kristovi ako k jedinnej pravej ceste.

V tejto fáze odchádza asi 10 % chlapcov a dievčat z komunity. Po jej uplynutí rozhodnú operátori o ďalšom umiestnení klientov. Je to veľmi individuálne pre každého klienta. Niektorí sú schopní vrátiť sa do pôvodného prostredia, rodiny, pre niekoho je lepší návrat do accoglienze /do centra prijatia/, kde má úlohu zodpovedného člena, niektorým je nájomocná casa famiglia /dom rodiny/ alebo účasť na misiach v Afrike, v terapeutických centrach v Rusku, Chorvátsku, Brazílii.

Tretia fáza

V tejto fáze sa klient zaraďuje do siedmeho života. Komunita mu poskytuje zázemie i na niekoľko rokov, kým sa mu nepodarí zaradiť do bežného života. Počas obdobia tretej fázy klienti navštievujú svoju rodinu, môžu pracovať mimo komunitu, alebo si dokončia štúdium. Táto fáza trvá zhruba 12 mesiacov a z nej odchádza predčasne už len 3 až 5 percent klientov.

Heslom budi, ktorí pracujú, alebo ktorí sú aktívni v Asociácii Jána XXIII. je, že idú všade tam, kde sú ti, ktorí ich potrebujú.

Záverečné slová autorky

Clovek od vekov núžil po raji. V konfrontácii so sebou samým, so svojimi prehrami a frustráciami či bezhrančnej nážbe po nových a nových pôžitkoch si v moderných časoch začal vyrávať taj chemický. Takéto rajské záhrady však prinášajú iba plody trpkosti. Drogového raja nict. Jedinou cestou pre dosiahnutie skutočného a nefalšovaného raja je Ježiš Kristus. Mnohí mladí, ktorí v svojom živote pocitili tvrdosť drogy, sa ocitli na zemi pri Ježišových nohách uvedomujúc si mánonatravnosť nepošlušného syna.

Mnohí začali boj proti drogam a závislosťiam formou rôznych druhov prevencii. Cirkev sa zvlášť snaží poukázať na ľudske hodnosti, dôstojnosť ľudskej osoby, zmysel života, vznešenosť slobody. Jej praktickú činnosť som v týchto článkoch predstavila v činnosti komunitných terapeutických centrach, kde spôsob liečby je ukázkou skutočnej realizácie služby lásky. V zahŕňajúcich predstavuje terapiu v komunitách najvyhľadávanejší spôsob liečby drogovej závislosti pre tých, ktorí sa chcú skutočne liečiť. U nás si tento spôsob liečby drogovej závislosti začína nachádzať a obhajovať svoje miestni. Nesporne bude treba vykonávať ďalšie kroky, aby komunitný spôsob liečby drogovej závislosti mal svoju pevnú pozíciu a aby bol výkonávaný s veľkou láskou a na vysoko profesionálnej úrovni.

Alena Demeterová

Pokoj a dobro

Z histórie

Dejiny Matejoviec nad Hornádom

Matejovce nad Hornádom sa po prvýkrát ako obec spomínajú v roku 1320 ako obec Matúša [villa Mathei]. Názov obce sa v dejinách využíval a mal niekoľko podôb. V roku 1354 sa v historických prameňoch uvádzalo ako Dolná Bela, iným menom Matúšova obec. V priebehu 18. storočia došlo ku skomoleniu názvu Matúšova obec na Matejovce (pričinou bolo pravdepodobne podobnosť mena Matúš a Matej, keďže v latinsčine je meno Matúš Matheus a Matej Mathias). V roku 1773 sa uvádzajú v slovenskom tvere ako Maczejowce a v maďarskom ako Matejocz. V neskoršom období sa vyskytovali pod názvom Matejowitz, Matzdorf, Matheoc, Matejók, Hernádmáte a Matejovce. Od roku 1999 sa používa miestnym referendom oficiálne schválený názov Matejovce nad Hornádom.

Matejovce nad Hornádom patrili k menším obciam na Spiši a boli pokojnou dedinou. Ležali bokom od hlavných cest, a tak sa jej prechody vojsk a iné politické udalosti vyhýbali. Ne-

Zivot obyvateľov obce pevnne prepojený s prácou dotvárali spoločenské a kultúrne aktivity, ľudové zvyky a náboženské tradície. Predstaviteľmi kultúrneho a spoločenského života v obci boli

V roku 1731 sa situácia výrazne zmenila a v obci žilo 95 katolíkov a len 5 evanjelici. V roku 1861 boli Matejovce prerádené pod farnosť Chrašť nad Hornádom, keď dovedy boli filiálkom Markušoviec.

Dominantom obce je kostol, ktorý dala postaviť za čias pred reformáciou rodina Paczolt. Na začiatku 18. storočia bol patronom chrámu sv. Matúš apoštol a evanjelista a svetským patronom bola rodina Mariássy. V tej dobe bol v obci murovaný kostol bez veže, s dreveným stropom. Kostol nemal sakristiu ani potrebné zariadenie – kalichy, omšové rúcha, takže obyvatelia Matejoviec nad Hornádom chodili do kostola do Markušoviec. Okolo polovice 18. storočia dochádza k zmene patrocinia, keď novým patronom kostola sa stala sv. Katarína Alexandrijská, ktorá je patronkou matejovského kostola až dodnes.

Po roku 1918 došlo k viacerým úpravám a pristaviam kostola, ktoré zmenili jeho interiér a exteriér. V 30-tých

Matejovský oltár

Pohľad na časť obce a vrch Námeška

bývali tu významnejší zemepáni, obec nemala vlastnú faru, ani školu. Cirkvene bola filiálkou Markušoviec a tam navštievovali matejovské deti aj školu. Jej obyvatelia sa živili prevažne poľnohospodárstvom, prácou v lesoch a blízkych banjach (Rudňany). Správu obce vykonávali od stredoveku richtár a prisľubní, ktorí v mene obce vydávali aj obecné dokumenty.

Z daňových súpisov sa dozvedáme aj o počte domov a obyvateľov tejto obce. V roku 1598 tu stálo iba 5 domov. Roku 1787 v 21 domoch bývalo 133 obyvateľov. V roku 1880 bolo v obci 262 obyvateľov a o 30 rokov neskôr žilo v Matejovciach nad Hornádom 225 ľudí. Po skončení prvej svetovej vojny bol počet Matejovcov 239, avšak v 20. storočí sa tento počet zdvojnásobil a v roku 1991 žilo v obci 459 ľudí.

predovšetkým učitelia a knazi. Učitelia matejovskej školy, ktorá bola založená v roku 1907, viedli kroniku obce, riadili činnosť knižnice a stáli na čele divadelného spolku. Prvý divadelné predstavenie sa v obci odohralo v roku 1924 a malo názov *Prevrátený svet*, alebo už sú všetci v jednom vreci. Veľký úspech u ľudu mali predovšetkým hry od Ferka Urhánka s vidieckou tematikou *Kamený chodníček* a *Strašidlo*.

Náboženstvo zohrávalo v živote obyvateľov Matejoviec nad Hornádom už od najstarších čias významnú úlohu. S nástupom reformácie v 16. storočí a po uzákonení zásady *cuius regio illius religio* (koho moc, toho i náboženstvo) sa Matejovčania po vzore Máriássyovcov, ktorým Matejovce patrili, stali na istý čas evanjelikmi. Začiatkom 18. storočia bolo v obci 40 evanjelikov a 21 katolíkov.

rokoch bola urobená oprava a maľba kostola a postavený bol kostolný mür. V rokoch 1961 – 64 došlo v dôsledku malej kapacity k rozšíreniu kostola a o 13 rokov neskôr boli urobené nové kostolné schody. Posledná významnejšia oprava sa konala v roku 1996, kedy sa zrekonštruoval interiér kostola. Drevený obecný stôl a ambóna boli nahradené novými z ušľachtilejšieho travertinu. Taktiež sa urobil nový bohosrstánok v kombinácii travertinu a dreva. Aby sa zvýraznila svätyňa, postavil sa vitazný oblúk z travertinu. Okrem toho sa urubilo nové, efektívnejšie, podlahové kúrenie a nová podlaha. Staré dvere, okná a lavice sa nahradili novými. Už obnovený kostol bol pomocným biskupom Spišskej diecézy Andrejom Imrichom konsekrovaný 23. novembra 1996.

Od roku 1918 mali Matejovce nad Hornádom ako filiálku Chrašť nad Hornádom (od 1. 1. 1994 sú Matejovce filiálkou farnosti Rudňany) rôzneho knazov: Ján Starostovič, František Simonovič (1934 – 50), Adolf Hrubec (1950 – 51), Štefan Baňas (1951 – 63), Štefan Petrov (1964 – 77), Andrej Palusák (1977 – 86), Mikuláš Kráľ (1986 – 90), Pavol Uličný (1990 – 92), Ján Nemčík (1992 – 93), František Perichta (1994), Ján Duda (1994 – 96), Ján Marhefska (1996 – 2002) a Anton Horník.

Ján Kokorák

Matejovce nad Hornádom
(autor je absolventom
Trnavskej univerzity,
odbor História)

Je to možné?

Takto som reagovala na rozprávanie môjho priateľa Ďura z Košíc. Ďuro je mojím spolužiakom z vysokej školy, pracuje v Košiciach ako stomatológ. Popri svojej práci sa intenzívne venuje deťom a mládeži v jednotlivých zboroch Apoštolskej cirkvi v Košiciach a blízkom okolí, veľké skúsenosti má hlavne s rómskym deťmi. Aj toho času je s nimi na jednom z letných táborov. I napriek všetkým aktivity, ktoré pre svoje spoločenstvo robí, je to skromný, normálny mladý muž. Určite nebude spokojný s mojím úvodným slovom, pretože všetko, čo pre tieto deti robí, je v prvom rade pre Boha a pre veľkú lásku k Nemu a nie preto, aby sa o ňom hovorilo a písalo. Jednoducho Pán Boh si ho povolal a našmeroval ho týmto smerom. Nedá mi nespomenúť, že neboli v kresťanskom duchu vychovávaný od deťstva. Je to skutočnosť o to vzácnejšia, že predsa je naozajstným kresťanom a svoje kresťanstvo prezívá naplno.

Kyjevské deti a mládež
Snímka: archív autorky

V aprili tohto roku sa zúčastnil misii na Ukrajinu. Táto misia sa týkala detí žijúcich v kanáloch Kyjeva. Dostal sa tam prostredníctvom Václava Bednára, misionára, bývalého riaditeľa Nadačného fondu Nehemia v Havírově. Či už vďaka nemu sa na jednej z jeho prednášok o týchto deťoch dozvedel. Spomínaný pán Bednář cestuje na Ukrajinu pravidelné každé 2 týždne, momentálne dokonca uvažuje prestaňovať sa tam natrvalo a venovať sa týmto deťom naplno.

V podstate ide o deti vo veku od 8 do 14 rokov. Mnohé z nich v štrnásťich končia svoj život samovraždou, vo väzení alebo sa z dievčat stávajú prostitútky. Sú to deti rodícov alkoholikov, deti psychicky a fyzicky týrané. Nikomu doma nechýbajú, nikto z rodiny sa o ne nestará. Ako východisko a útočisko z danej situácie si vybrali práve kanál. Ďuro ďalej pokračuje: „Nejde tu o klasický kanál, ako si mnohí predstavujú. Deti tam majú rozložené matrace, posteľe. Majú tam teplo, hladom netrpia, každý deň im tam nosí jedlo iná nadácia. V žiadnom prípade nie sú podvýživené. Horšie je to s ich duchovným hladom. Deti dennodenne

služby. Aj to je jedno z miest, kde sa dostávajú do kontaktu s Ježišom a jeho učením. Dobrovoľníci, akým bol aj Ďuro chodia okrem iného medzi tieto deti a rozprávajú im o Božom slove, o Bohu. O tom, že Boh je práve ten, ktorému na každom jednom z nich záleží bez ohľadu nato, čo, kto a kedy z nich vykoná. Každé jedno z týchto detí má právo na druhú šancu v živote. Boh má dostatok sil, trpečlivosti a lásky nato, aby každé jedno dieťa z ulice zachránil. Tieto deti netúzia po peniazocho, po prepychu, chcú len, aby ich mal niekto rád, pohľadil, zdieľal s nimi ich starosti, ale i radosti. Túzia len po otcovskej a materinskej láske. Niektoré z nich sa podarí na základe prikladu a učenia Božieho slova presvedčiť a aj vďaka tomu niektoré z nich začnú žiť v detských domo-

voch alebo v náhradných rodinách. Mnohé z týchto detí sa stali pravými kresťanmi a podarilo sa im zaradiť do normálneho života. Práca s nimi vyžaduje veľmi veľa trpečlivosti a lásky, ale o to väčšia radosť je z ich premeny a z toho, že uverili v Boha. A tiež deti“, ako Ďuro ďalej vraví, „Božie chvály na stretnutiach nielen spievajú, ale naozaj prežívajú! A aj v tom je rozdiel medzi našimi deťmi a deťmi na Ukrajine.“

Takýto misijný týždeň by poznačil doterajší život každého, rebríček hodnot by u každého z nás určite zaznamenal riadnu zmenu. Aj Ďuro úprimne признаł, že ho to dosť zobraza. Na moju poslednú otázku, či by tam šiel ešte raz, odpovedal: „Rád, ale nemám toľko voľna. A okrem toho, ja nemusím prejsť toľko kilometrov, aby som bol Bohu užitočný, mne stačí robiť misie vo vlastnej rodine, alebo istť na Lunik IX“ (rómske sídlisko v Košiciach). Tu sa naš rozhovor skončil. A prvú vetu, ktorou som na to všetko reagovala, už poznáte: „Je to možné?“

Je toto možné v 21. storočí? V období počítačov a modernej spoločnosti?

A čo my všetci? Nenájdeme si chvíľku a nezamyslime sa nad sebou, nad nami? Pre naše deti, často žijúce v prepychu, je možné ľi otcovce pohľadenie úplnej samozrejmosťou, ba niekedy priam „trápnym pohľadom“. Akoby sme sa hanbili za lásku, za jej vzájomné prejavy. A my, dospelí kresťania? Žijeme svoje kresťanstvo naozaj či sa len na niečo hráme?

Tu si už musí každý odpovedať sám podľa vlastného svedomia. Jedno však je isté: Boh má toľko trpečlivosti a lásky, aby zachránil každého z nás!

Mária Krotká

Václav Bednář na stretnutí s deťmi
Snímka: archív autorky

Reportáž NETWORK Slovakia

V dňoch 9.-10.3. 2002 sa v Saleziánskom dome v Žiline uskutočnilo stretnutie **Spoločenstva mladých katalikov aktívnych v médiách** pod názvom **NETWORK SLOVAKIA**. Tentoraz sme sa tohto stretnutia zúčastnili aj my, redaktori našho časopisu.

Program obidvoch dní bol veľmi pestrý a obohatujúci a mal svoj duchovný rozmer. Okrem iného sme absolvovali dve prednášky.

Táto príručka je venovaná téme: Ako pútavý a správne písací. Prednášajúci:

Zástupcovia katolíckych médií Spišskej diecézy

Snímka: archiv redakcie

redaktor z novín SME Juraj Tomága. Rozprával ozaj pútava, dať nám zapári dobrých tímov ako písat' a inšpiroval nás ku skvalitneniu našej tvorivej práce. Na úvod s úsmievom povedal, že „slovo je taký novinársky kalaschníkovec. Takže opatne s ním.“

Druhú prednášku viedol akad. malíar Ladislav Vanča, ktorý svoje štúdiá absolvoval v Prahe. Bola venovaná grafike a najmä typografii. Takmer všetci sme ho počúvali so zatajeným dychom, pretože poukázal na dôležitosť grafického zostavenia časopisu, význam jednotlivých typov písem – ich vznik, príčiny vzniku, správnu používanosť a späťosť s kultúrou. Prizvukoval nám, aby sme mali „úctu k písmu“ a nevytvárali nesprávnymi kombináclami gýčovosť. Zdôraznil, že nie len civilizácia ničí kultúru, ale už aj umeenie. Upútal nás tiež samotnou svojou osobnosťou, keď nám rozprával svoje skúsenosti z praxe pri tvorbe kníh, časopisov a všetkého, kde sa používa písmo.

Tato stretnutie nebolo len pracovné. Získali sme mnohé kontakty s ľuďmi, ktorí sú rovnakými nádšencami a dobrovoľníkmi v oblasti katolickej mediálnej evanjelizácie. Navzájom sme svoje diela porovnávali a zobrazili sme si domov podneby na zlepšenie. Zistili sme, že do určitej miery tvoríme vlastne tiež spoločenstvo. Aj keď na diaľku, no predsa prepojení – telefónmi, sločou, internetom, ale hlavne vierou a túžbou byť aj takýmto spôsobom v Božej službe.

Nakoniec sme prostredníctvom žiadosti a preukázanej publikačnej činnosti požiadali o oficiálne členstvo v Networku. Naša žiadosť bola kladne posúdená a prijatá. A tak by sme mali byť v auguste tohto roka oficiálne prijati za členov v zmysle ich platných stanov.

Vedenie Networku sa skladá z predsedu, podpredsedu, členov rady a riadnych členov. Súčasťou stretnutia boli aj voľby, ktoré sa konajú každé 2 roky. Odstupujúceho predsedu Michala Dytterla (ktorého ste poznali z televíznej obrazovky a ostáva nadal ľčenom rady) nahradila Terézia Kolková, absolventka žurnalistiky. Zastupiteľom podpredsedu bol zvolený Rastislav Hamrček – solezón a rodák z Letanoviec.

Myslím si, že tieto stretnutia majú a najmä budú mať prínos pre našu činnosť. V katolíckom mediálnom svete totiž nejde o konkurenčiu, ale o spoluprácu. A preto to vnímam veľmi pozitívne.

Monika Hodnická

Z listov čitateľov

Vážená redakcia!

Vo svojom príspevku sa chcem pozastaviť pri slávnosti prvého sväteho prijímania, ktoré bolo 19. mája v našej obci. Deti boli krásne nielen na pohľad, ale aj očká im žiarili radosťou. Pri pesničke *Nechajte nás, nebráňte nám, chceme byť s Ježišom* človeku chodili povestné zimomriavky po tele a mnohí sa neubránili slzámu. Bola to krásna nedela pre nás všetkých. Zo svojich bohatých skúseností dovolím si potradiť rodičom: „Deti sa aj v tejto dobe vychovávajú príkladom. Sú pozorovateľmi v každej chvíli, v dobrej aj v zlej. Rodičia, pamäťajte na to.“ A našim deťom odporúčam modliť sa za svojich rodičov.

Vaši starí rodičia sa iste pamäťajú na prvú nedelu v mesiaci, kedy bola detská poklona. Modlili sme sa spoločne s knazom z knižočky *Ideme*, ktorú malo každé dieťa. Bolo v nej viacero krátkych modlitieb, za vlast, za knazov, ale jednu z nich si stále pamätam. Je to modlitba za rodičov, ktorá znala takto:

*Bože dobrý, Bože milý, vyslyš prosbu mojich slov,
opatruj mi v každej chvíli mojich drahých rodičov.
Žehnaj im a pomáhaj, v zdraví v sile zachovaj,
daj im milosť svoju sladkú. Bože môj a Pane môj.
Chrán mi otca, chrán mi matku, v pomoc im stále stoj,
učin, aby som bol im vždycky verným, poslušným.*

A tak našim deťom želám včela Božičho požehnania, usilovnosť v učení, zdravie, slušnosť k rovesníkom, ale aj k starším, aby z nich vyrástli stredoční a slušní ľudia.

Anna Dzimková
Markušovce

Príďte medzi nás!

Spomínam si na svoje začiatky štúdia vo Francúzsku. Hned v prvých týždňoch môjho pobytu na univerzite som sa pustila do hľadania skupinky kresťanov, ku ktorej by som sa mohla pridať. Moja francúzska bola čeština fažkopádna, niekedy aj nerozumiteľná a necitila som sa pravé najistejšie. To mi však nevzalo úplne odvahu

isť a hľadať. A kto hľadá, nájdete. Pán mi doprial spoznať ľudi, ktorí mi boli počas môjho trojročného pobytu vo Francúzsku jednými z najmilších spoločníkov a s ktorými som sa mohla

„Podme, pozdvihnite ruky nad hlavy a pripojme sa k chórom svätých a anjelov, ktorí stoja pred trónom. Stayajme na Božom Slove a ...“

Tuzim, aby aj naše malé spoločenstvo na fare sa stalo

Martina Mrovčáková
Markušovce

Farský informátor

Aktivity vo farnosti

Máj:

• V nedeľu 12. mája bola v Tepličke slávnosť prvého sv. prijímania. Rovnaké slávnosti boli v Markušovciach v nedeľu 19. mája a v Lieskovcach v nedeľu 26. mája.

• Na deň matiek 12. mája po poludni vystúpili v kostole v Markušovciach s kultúrnym programom deti a mládež. Realizáciu programu zabezpečil markušovský mládežnícky spevokol pod vedením Lucie Hudákovej a Jozefa Súkeníka.

• Slávnosť Kristovho Tela a Krvi (útročok 30. mája) sa niesla znamení slávnostnej procesie a pobožnosťou pri oltárikoch vo farnosti i oboch filiálkach.

Jún:

• Pán Cyril Hamráček z Pod Tepličky dal na podnet pána farára zhotoviť vývesnú tabuľu. Na tejto výveske môžu veriaci

Pod Tepličkou nájsť okrem iného program bohoslužieb a iných duchovných podujatí vo farnosti Markušovce, filiálka Teplička i duchovný program farnosti Spišská Nová Ves.

• V piatok 28. júna bolo vo farskom kostole sv. Michala v Markušovciach slávnostné ukončenie školského roka. Sv. omšu so spevom "Te Deum" celebroval pán farár Ján Dudo.

Júl:

• V júli prebehla 1. etapa opravy organu v Markušovciach. Opravu realizoval Peter Franzen a spol. z Popradu.

• 1. júla organizoval pán kaplán J. Budzák výlet s mládežou do Vysokých Tatier na Skalnaté pleso.

• 18. júla sa uskutočnil výlet markušovského mládežníckeho spevokolu na farmu Hradisko nedaleko Levoče. V krásnom prostredí farmy si mládež mohla vyskúšať aj jazdu na koni.

Zmeny pôsobiska knazov našej diecézy:

• Spišský diecézny biskup odvolal z úradu správcu farnosti Rudňany s filiálkou Matejovce nad Hornádom JCLic. Jána Mathefsku k 30. júnu 2002 a od 1. júla ho vymenoval za farára farnosti Tvrdošin na Orave. Týmto zároveň vdp. Mathefska prestáva byť prodekanom dekanátu Spišská Nová Ves. Za nového správca farnosti Rudňany vymenoval Mgr. Antona Horníka, doterajšieho správcu farnosti Vyšný Slavkov. Vdp. Anton Horník pochádza z Nitry. Na knaza bol vysvätený v roku 1992 a má 42 rokov (nar. sa 13. decembra 1960).

• Farnosť Odorín s filiálkami Jamník a Danišovce dostala od 1. júla diakona. Stal sa nim Mgr. Branislav Kožuch z Popradu. Po knazskej vysviacke sa v tejto farnosti od 1. septembra stane kaplánom. Správca farnosti Odorín Mgr. Roland Ferenc sa stal novým prodekanom dekanátu Spišská Nová Ves.

• Nových kaplánov dostala od 1. júla 2002 aj farnosť Spišská Nová Ves. Mgr. Luboslav Hromiak odchádza na jeseň do Ríma na štúdia histórie. Mgr. Milan Perenčík odišiel za kaplana do farnosti Liptovský Mikuláš, časť Okoličné a Mgr. Martin Pitko odišiel za správca farnosti Lučivná. Do Spišskej Novej Vsi prišli novokňazi Mgr. Dušan Seman z Bobrovca, Mgr. Richard Jutík z Baldovic a Mgr. Martin Bakoš z Tvrdošina.

Aktivity Spoločenstva sv. ruženca za I. polrok 2002

Oltárik s motívom Dobrého pastiera

Snímka: P. Lazor

Pred Veľkou nocou sa celá 9. ruža Evy Mročákovej podieľala na upratovaní kostola a jeho okolia. Naš Boží stánok bol na Veľkú noc pekne uprataný. Pri skrášľovaní kostolného dvora prispleli naše členky okopaním a výsadbou kvetov. Na sviatok Božieho Tela 2. ruža Marty Kamenickej, 3. ruža Magdy Dulovičovej, 4. ruža Bernadety Malinákovej a 5. ruža Agnesy Hamráčkovej robili oltáriky. Dva oltáriky boli na kostolnom dvore a dva v areáli medzi kostolom a domom smútku. Každá ruža sa snažila urobiť do najkrajší oltárik. A tak sme pri večernej sv. omši sprievodom od oltárika ku oltáriku dôstojne oslavili sviatok Kristovho Tela a Krvi.

Dňa 2. júna 2002 pani Marta Kamenická zorganizovala zájazd do Levoče na Mariánsku Horu. Zájazdu sa zúčastnil aj dôstojný pán farár Duda. Navštívili sme aj chrám sv. Jakuba v Levoči. Výlet sa vydařil. Domov sme sa vrátili obohatení novými poznatkami a väčším upevnením vo víre.

Kristína Dobranská
Markušovce

Blahoželanie

Dňa 14. júna ubehlo 15. rokov od knazskej vysviacke pána farára Jána Dudu. Vysvätený bol v roku 1987 v Nitre vtedajším nitrianskym biskupom Dr. Jánom Pázstrom pre službu Spišskej diecézy.

Po úspešnom ukončení štúdia v hre na organ a spevu doc. Akimjaku sa konalo vo farnom kostole v Tepličke 20. júna absolventské vystúpenie mladej organistky Viktória Holečkovej (studentky bilingválneho gymnázia v Poprade). Počas gratulácie jej doc. Akimjak odovzdal diplom absolventa, ktorým sa stala odborne spôsobilou vykonávať úlohu organistky a vedúcej chóru pri katelických bohoslužbách.

Informácie spracovali
Ján Duda a Mária Kročká

Detský kútik

Milí kamaráti!

Hurá, prázdniny!

Máme leto. Príroda je v rozkvete. Všimli ste si? Všetko tak krásne ožilo. Všade sa to len tak hemží. Ráno nás zobúdzajú šteboravé vráčiky, vonku bzučia včely, lietajú všakovaké motýle. Dozrievajú prvé sladké, šťavnaté plody. Očarujú nás rozkvitnuté lúky. Ako krásne to Pán Boh zriadil! Všetko má svoj význam. Nič nie je náhodné. Veru, máme za čo ďakovať Stvoriteľovi. Iste počas prázdnin prežijete niečo pekné, niečo nové. Navštívite starkých, pôjdete do hôr alebo k vode na rôzne výlety. Veríme, že nezabudnete na to, že to všetko nám podaroval náš Stvoriteľ. Preto si vždy na Noho spomenite ďakovnou modlitbou, účasťou na sv. omši, sv. prijímaní.

Nezabúdajme konať dobro

Cez prázdniny máme iste viac voľného času, nuž ho môžeme stráviť spolu s našim Nebeským Otcom. On nemá prázdniny – stále nás ochraňuje, miluje, stará sa o nás každú chvíľu. Teda ani my nezabúdajme konať dobro, prejavovať lásku iným. Voľné chvíle budú o to krajsie, plnisie a spolu s ľuďmi, ktorí vás obklopujú, budete šťastnejší.

Radosť z prvého sv. prijímania

Velmi pekný list nám do redakcie prišiel od Dianky Macalovej z Poráča. Okrem správnej odpovedi nám napísala o sebe i o tom, ako sa teší na svoje prvé sväté prijímanie. Za tento list jej zašleme pekný darček.

Aj deti z našej farnosti prežívali prvé sväté prijímanie s veľkou radosťou. Svedčí o tom aj tato fotografia, ktorá im bude tento veľký deň v ich živote pripomínať.

Vyžrebovali sme ...

Dakujeme vám za 17 správnych odpovedí aj za listy, ktoré ste nám poslali. Nesmierne ste nás potešili. Pekný darček od nás dostanú: Denisa Bajerovská, Ivana Juchová a Lenka Mikolajová.

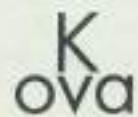
Vaša nová úloha!

Vašou úlohou do budúceho čísla bude rozhľať rėbusy a môžete nám tiež napišať, ako sa vám darilo prežiť prázdniny spolu s našim Nebeským Otcom.

Rébus č. 1:

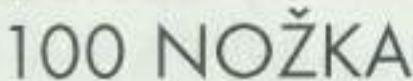
Rébus č. 2:

Rébus č. 3:

Rébus č. 4:

Veselé prázdniny!

Prázdniny sú najobľubenejším obdobím hlavne pre vás, milé deti. Je to čas oddychu a radostných hier. Čas spoznávania nových miest našej krajiny či iných krajín, čas stretnávania rôznych ľudí, nadravzovania nových a prehlbovania už jestvujúcich priateľstiev.

Vela, vela pekných zážitkov a ochranu od Pána Boha počas voľných letných dní vám prajú a vyprosujú redaktori!

Stránku pre deti pripravila
Adriana Lazorová